

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá alternativami nepodmíněného trestu odnětí svobody, přičemž hlavní pozornost je věnována alternativním trestům v užším smyslu, především podmíněnému trestu odnětí svobody, podmíněnému trestu odnětí svobody s dohledem, obecně prospěšným pracím, peněžitému trestu a domácímu vězení. Práce sestává se z úvodu, 8 kapitol a závěru pojednává o základních principech a východiscích alternativních trestů a analyzuje hmotně-právní i procesně-právní úpravu jednotlivých alternativních trestů v České republice a upozorňuje na jejich klady i zápory.

V první kapitole je rozebrán pojem „trest“ a v základních rysech jsou popsány absolutní a relativní teorie trestání a účel trestu. V poslední podkapitole jsou vyloženy základní zásady, které se uplatňují při ukládání trestů, tedy i trestů alternativních.

V druhé a třetí kapitole se práce zabývá koncepcí restorativní justice, která přinesla nový pohled na trestání pachatelů a která je východiskem pro otázky probace a mediace. Této problematice se práce věnuje v třetí kapitole, ve které je přiblížena činnost Probační a mediační služby jako instituce, které je svěřen výkon probace a mediace nejen v oblasti trestního práva.

Ve čtvrté kapitole, která je rozdělena na tři podkapitoly, se autorka orientuje na výklad pojmu „alternativní trest“ a pojednává o důležitosti a významu tohoto institutu. V této kapitole práce upozorňuje na výhody alternativních trestů oproti nepodmíněnému trestu odnětí svobody a v základních rysech shrnuje úpravu alternativních trestů v nové právní úpravě. Pro úplnost je popsán i historický vývoj alternativních trestů v mezinárodním kontextu.

Jádro práce tkví v páté až osmé kapitole, ve kterých je podrobně rozebrána hmotně-právní i procesně-právní úprava jednotlivých vybraných alternativních trestů, řazených nikoli dle systematiky uvedené v zákoně, ale dle statistiky jejich ukládání soudy v České republice. Proto se pátá kapitola zabývá nejpoužívanějším alternativním trestem k uvěznění podmíněným trestem odnětí svobody (s dohledem) a naopak až poslední kapitola pojednává o trestu domácího vězení. Každá z těchto kapitol se zabývá také průběhem výkonu těchto trestů a případnými následky při porušení podmínek jejich výkonu. Práce obsahuje také hodnocení a návrhy možných vylepšení právní úpravy jednotlivých alternativních trestů.